
FREE AND COMPETITIVE ELECTIONS

Tiberiu – Horatiu Gorun *

*Prof.univ.dr., Universitatea „Constantin Brâncuși” din Tg-Jiu

Abstract: *In all analyses of political participation, it is emphasized that voting represents the main—and often the only—form of political participation through which citizens express their choices. All democratic regimes are characterized by:*

Free elections;

- *Elections held on predetermined dates, explicitly provided for in constitutional texts;*
- *Elections ensuring the unrestricted participation of all citizens;*
- *Elections that establish, maintain, and guarantee the functionality of democratic regimes.*

Consequently, elections in democratic systems cannot be discussed outside this paradigm.

Keywords: *Free elections; Political participation; Democratic regimes; Electoral paradigm*

**Contact details
of the
author(s):** -

I In ce constau alegerile libere si concurentiale

E de notorietate ca votul este utilizat in toate regimurile politice, inclusiv in regimurile nedemocratice. Acesta nu presupune ca alegerile din regimurile nedemocratice (autoritare, totalitare) alegerile sunt libere, sansele de participare fiind anticipat limitate: „organizarea alegerilor in asemenea regimuri se realizeaza in baza unor obiective care urmaresc obtinerea unei legitimitati nationale si internationale, insa mijloacele la care se apeleaza – exercitarea unui control riguros asupra opozitiei si manipularea excesiva – pun serioase semne de intrebare asupra rezultatelor finale. (2)

Toate regimurile – interesate de legitimitate - declara ca alegerile organizate sunt libere si democratice, mai ales ca orice lider politic, indiferent de ascensiunea la putere si de mijloacele utilizate, se proclama a fi „democrat”, stiind ca legitimitatea sa se bazează pe vot, ce poate fi influentat prin manipulare, astfel facand din aparenta scutul esentei. Sunt numeroase exemple, indeosebi dupa cel de-al doilea razboi mondial in lume, care confirma aceasta



Pe scurt, ideea alegerilor în justificarea tipului de regim politic instalat edificatoare, chiar dacă substratul electoral este viciat. Acest substrat diferențiază caracterul „liber” sau „dirijate” al alegerilor, scotând la suprafață tehnici manipulatorii menite a altera fondul procesului electoral.

În esență, specificul alegerilor organizate în regimurile democratice constă în:

- Caracterul edificator al procesului electoral;
- Neîngrădirea competitorilor, asigurându-se concurențialitatea nelimitată în competiția electorală;
- Asigurarea cadrului legal permisiv oricărui competitor să intre în cursa electorală
- Valoarea votului liber, secret și universal în evaluarea scrutinului.

În esență, alegerile libere trebuie:

- Se fie edificatoare, în sensul că ele trebuie să dea structura și componența organismelor colegiale și, în baza lor, să fie investite funcțiile
- voturile să fie transparente - în baza unor formule consacrate mandatele reprezentând singura formă de reprezentare legală
- exercitarea mandatelor să fie subordonată exclusiv votului de investitură ele nefiind imperativ de apartenență la un anumit partid politic sau la o societate participativă în alegeri
- numai în baza votului democratic se constituie organismele executive și legislative
- alegerile sunt edificatoare doar dacă rezultatul lor se regăsește în organizarea statului
- în baza celor de mai sus sunt corecte corectitudinea lor fiind exprimată prin caracterul edificator regimurilor democratice
- sunt libere, corecte, edificatoare și constituționale doar alegerile care nu îngreună politic votul universal direct și secret al electorilor; orice intervenție primitivă generează un deficit de legalitate și legitimitate “ Caracterul democratic al unui regim politic este asigurat - în opinia celor mai mulți autori - de modalitatea în care elementele ce definesc alegerile reprezintă o realitate a regimului respective. Important este deci a evidenția caracterul liber al alegerilor, constituirea și funcționarea cadrului concurențial pentru desfășurarea lor, organizarea și <<ținerea >> acestora la date prestabilite (chiar și pentru perioadele de criză sau în cazul dizolvării parlamentelor, Constituția este cea care oferă soluțiile, nelăsând -se loc pentru arbitrar) dar mai ales, faptul că alegerile sunt semnificative (în sensul că rezultatul lor reprezintă criteriul unic prin care se definesc din punct de vedere constitutiv reprezentarea și rolul pentru candidați și partide.

Aici aspectele trebuie detaliate atât în privința aspectelor ce definesc alegerile democratice -ca alegeri edificatoare -cât mai ales, în privința alegerilor prezidențiale din România din noiembrie 2024.

Primele considerații la expunere succint aici, celelalte făcând obiectul secțiunii următoare.

Prin urmare:

a) în mod regretabil, alegerile din România, deși au trecut “testul democrației” despre care face vorbire S P Huntington, nu au fost edificatoare, din moment ce majoritățile artificiale sau substituite majorităților normale rezultate din diversele scrutinuri . Sunt emblematic alegerile din 1992, 1996, 2004, dar mai ales cele din 2014 și 2019 în care președintele ales a intervenit direct, constituind alte majorități decât cele rezultate din alegeri. Textul constituțional - imprecis și permisiv - a fost argumentul principal în încălcarea voinței electorilor, rezultând astfel guverne impuse de parlament, care nu erau în concordanță cu rezultatele alegerilor. Diferența semantică privitoare la majoritatea absolută și relativă - deficitar prezentată în constituție - a generat posibilitatea inducerii convingerii conform căreia câștigătorul relativ al alegerilor(obținerea celui mai mare număr de voturi însă nu am majorității absolute) poate fi exclus din ecuația guvernamentală, majoritățile putând fi constituite prin înțelegeri partinice post electorale. Aceasta metodă - des utilizată - a creat cadrul propice intervenției arbitrare a președintelui în mecanismele funcționale ale parlamentului.

b) transpunerea voturilor în mandate de reprezentare a devenit - treptat dar sigur -speculativă, din moment ce înțelegerile transpartinice domină rigoarea electorală constituindu-se alianțe și coaliții peste voința electorilor (din moment ce există o ierarhie a competitorilor dată de votul universal, direct, egal și secret) este cât se poate de clar că oricare alta ierarhie constituită artificial post electoral devine nelegitimă expresia voinței unor grupuri restrânse sau a unor persoane investite funcții

c) mandatele încalcă principiul consacrat al non- imperativității, ele fiind exercitate aproape unanim în corespondență cu strategiile partidiste de la care se revendică aleșii, nicidecum prin raportare la voința electorilor care le au acordat votul

d) organismele executive se constituie la rândul lor artificial, încălcând principiul esențial alegerilor din regimurile democratice principiul ce le definește ca edificatoare . Cei care dețin instrumentele puterii – inițiate în stasiologie - speculează acest deficit functional, impunând reguli nedemocratice chiar în funcționarea regimurilor democratice.

e) orice formă de intervenție în procesul electoral în regimurile declarate “democratice” alterează valoarea votului, reprezentând forme specifice regimurilor autoritare și totalitare; regulile prestabilite adică acceptată inițial de către toți competitorii democrației

f) alegerile democratice sunt corecte numai în măsura în care sunt respectate cu sfințenie regulile prestabilite privind competiția

g) aspectele privitoare la inechitate, inegalitate, posibilitățile de fraudare, etc. nu depind de esența procesului electoral ci sunt generate de strategiile manipulatorii manifestate pe perioada scrutinurilor, dar mai ales post factum

II Studiu de caz : Alegerile presedentiale din Romania 2024

Alegerile desfășurate în România în 26 noiembrie 2024 pentru dobândirea portofoliului prezidențial fac obiectul unui veritabil studiu de caz in Stasiologie, ele fiind mai întâi validate apoi anulate, ceea ce a deschis în spațiul public o dezbatere aprinsă.

a) situația de fapt: alegerile - prin votul liber, egal, direct și secret au stabilit drept câștigători ai turului 1 și competitori în turul 2 două personaje: un Independent și un exponent al unui partid politic cu influență minoră pe escherul politic. Invingând platoșa pretoriană a partidelor de guvernare, cei doi au reușit să se impună prin competiție directă - unul fără afiliere politică celălalt cu afiliere la un partid politic cu slabă reprezentare, depășind așteptările și strategiile partidelor aflate la guvernare PSD, PNL, UDMR.

Este relevant că împreună competitorii susținuți de PSD, PNL și UDMR nu au depășit procentul de 30%, aceștia fiind depășiți categoric de cei doi calificați în turul final. Situația creată a generat - normal - repolarizarea societății excesiv politizată: pe de o parte susținătorii ideilor suveraniste asimilați candidatului Independent câștigătorul turului 1, de cealaltă parte susținătorii autodeclarați “progresiști” adică “Proeuropenii” și “proatlantici”. O divizare artificială, fără temei real, din moment ce ideile suveraniste nu contestă apartenența României la realitatea geopolitică actuală (la UE și NATO), ci modalitățile prin care politicienii români exprima interesele naționale în aceste organisme internaționale. Astfel, s-a ajuns la cenzurarea voinței libere a cetățenilor, voința exprimată prin vot democratic, apelându-se la institutia investita să apere legea fundamentală: Curtea Constituțională. Institutie care, inițial a validat scrutinul electoral desfășurat în primul tur, după care, fără probe concludente, la cererea CSAT= a anulat alegerile, generând haos politic fără precedent: prelungirea neconstituțională a mandatului președintelui, desemnarea unui guvern nelegitim (prin ilegalitatea menținerii în funcția de președinte), acțiuni fortate pentru obținerea probelor incriminatorii la adresa candidatului independent, intervenția abuzivă în procesul electoral aflat în plină desfășurare în diaspora românească, acțiuni manipulatorii discriminatorii la adresa candidatului independent castigator al turului I, lansarea unui nou candidat pentru alegerile presedintiale, incalcandu-se unul



din principiile fundamentale ale democratiei = realizarea la termen (fixat constitutional) a alegerilor, s.a

b) Cateva concluzii rezultate din studiul de caz

Devin edificatoare = pe baza decelarii cazului – unele idei forta, precum:

- Golirea de continut a votului universal, direct si secret exprimat de popor prin interventia Curtii Constitutionale;
- Curtea Constitutionala a Romaniei isi aroga puteri si competente : ea este numita politic, nu este supusa niciunui mod de control al celorlalte puteri , detine puterea absoluta in stat si decide puterea absoluta in stat si decide in mod absolut deciziile si hotararile ei neputand fi cenzurate de puterea legislativa, puterea executiva si puterea judecatoreasca;
- Interventia acestei institutii cu puteri in alegeri reprezinta reflexe neurotice ale statului totalitar, facand din caracterul edificator al alegerilor democratice un element artificial care favorizeaza mimarea democratiei, cum afirma prin ample analize sociologice – Mattei Dogan⁴
- devine evident ca nu votul milioanei de romani are importanta majora in alegerea presedintelui tarii, ci vointa – profund viciata din lipsa de probe – a 9 persoane, numite politic si loiale celor care i-a numit (PSD, PNL, UDMR, Klaus Johannis);
- anularea alegerilor pentru functia monocratica – aceea de presedinte- in 2024, fara a se proba concret aspectele de fraudă invocate, reprezinta un abuz si un atac al fundamentelor regimului democratic si a statului de drept, imbracand forma clasica a loviturii de palat.

III. Un set de concluzii

Alegerile din Romania din 26 noiembrie 2024, anulate de Curtea Constitutionala, după ce au fost validate de acelasi organism au radicalizat excesiv societatea romaneasca, generand o stare de spirit care pune semn de intrebare serios asupra statului de drept in tara noastra, alegatorii dobandind convingerea irelevantei votului liber exprimat. Anularea alegerilor respective a generat, de asemenea, neincrederea in finalitatea lor, Romania devenind un fel de “laborator” care produce antidotul la democratie, fiind un exemplu negativ la care se raporteaza, deopotriva, atat “progresistii, cat si conservatorii.

Bibliografie

1. Boudouin Jean, *Introducere in sociologia politica*, Editura Amarcord, 1999
2. Burdeau G., *Traite Science Politique*, vol. 1 R Pichonet R Durand, Auzias, 1996
3. Dogan Mattei, *Sociologie politica*, Opere alese, Editura Alternative, 1999
4. Gorun Adrian, *Stasiologie si sisteme electorale*, Editura Clusium, 2005
5. Huntington S., *Ordinea politica a societatilor in schimbare*, Editura Polirom, 1999
6. Pasquino Gianfranco, *Curs de stiinta politica*, Institutul European, 2002
7. Sartori G., *Elementi di teoria politica*, Editura Il Mulino, Bologna, 1990